

COVID-19 – Pregled modela financiranja u cilju očuvanja razine gospodarske aktivnosti i likvidnosti

Uz potporu Vlade RH, predstavljene su mjere s ciljem utjecaja očuvanja likvidnosti poduzetnika i pomoći osiguravanja stabilnosti i kontinuiteta poslovanja. Osim direktnih mjera Vlade RH koje uključuju osiguravanje minimalne plaće te odgodu ili otpis plaćanja poreznih obaveza za dio poduzetnika, brojni poduzetnici imaju potrebu za moratorijima na postojeće financijske obveze te za dodatnom likvidnosti. Kreditne institucije nude izravno pogođenim poduzetnicima različite modele financiranja obzirom na veličinu, potrebe i prethodno uspostavljenje odnose i poslovanje.

		Tko su korisnici?	Što je ponuđeno korisnicima?	Ključna razmatranja postupka	Kako se prijaviti?
Mjere s ciljem izravne financijske potpore	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO)	Mikro, mali i srednji gospodarski subjekti koji udovoljavaju specifičnim uvjetima pojedinog oblika zajma za koji apliciraju.	Povoljniji uvjeti postojećih modela zajmova (smanjenje kamata, moratorij i drugi) za postojeće i nove korisnike: - ESIF Mikro i Male zajmove - Mikro i Male zajmove za ruralni razvoj Uvođenje novih instrumenata financiranja: - COVID-19 krediti/zajmovi za obrtna sredstva - Mikro zajam za obrtna sredstva za ruralni razvoj Detaljan pregled mjera dostupan na: https://hamagbicro.hr/mjere-hamag-bicro-a-za-pomoc-mikro-malim-i-srednjim-poduzetnicima-uslijed-pandemije-uzrokovane-koronavirusom/	Prilikom prijave, osim dobro strukturiranog zahtjeva koji udovoljava specifičnostima pojedinog oblika zajma, naglasak je i na priloženoj potrebnoj dokumentaciji. Ovisno o procjeni rizika, HAMAG-BICRO može zatražiti dodatne instrumente osiguranja, koji ovise o razini utvrđenog rizika i kompleksnosti investicije	Zahtjevi se mogu podnositi online na službenim HAMAG-BICRO stranicama za tu svrhu ili putem centralizirane prijave za sve kreditne institucije putem portala MJERE (Fina) ili putem službene web-stranice HAMAG-BICRO *Za ESIF Mikro i Male zajmove, uz postojeću online prijavu zahtjeve je također moguće slati na mail adresu: zajmovi@hamagbicro.hr
	Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR)	Poduzetnici svih veličina na čije poslovanje posljedice pandemije COVID – 19 imaju negativan utjecaj, a pritom udovoljavaju kriterijima koje propisuje HBOR za pojedini oblik pomoći.	Reprogramiranje kreditnih obaveza, moratorij, novi krediti za likvidnost, police osiguranja kao kolateral za odobrenje novih kredita (u poslovnim bankama) Povećanje opsega garantnog fonda proširivanjem kruga prihvatljivih korisnika polica osiguranja s izvoza na sektor turizma i gospodarske subjekte koji posredno izvoze ili su dobavljači izravnih izvoznika. Detaljan pregled mjera HBOR-a dostupan na: https://www.hbor.hr/pomoc-poduzetnicima-za-ublažavanje-negativnih-posljedica-nastalih-pandemijom-covid-19-virusa-koronavirusa/	Moratorij, reprogramiranje i odobravanje novih kredita vršiti će se u suradnji s poslovnim bankama te će se pritom procjenjivati rizičnost i poslovanje, kao i prethodni aranžmani. Police osiguranja (garancije) omogućiti će poduzetnicima jednostavnije i brže dobivanje novih kredita za likvidnost uz manje zahtjeve za instrumentima osiguranja.	Preporuča se obratiti se HBOR-u ili poslovnoj banci preko koje se vrši financiranje. Zahtjevi se mogu podnositi putem centralizirane prijave za sve kreditne institucije putem portala MJERE (Fina)
	Poslovne banke	Poduzetnici svih veličina na čije poslovanje posljedice pandemije COVID – 19 imaju negativan utjecaj, a koji udovoljavaju specifičnim kriterijima poslovne banke	- Moratorij („Stand still” aranžmani) - Krediti za likvidnost i radni kapital (potencijalno vezani za garantni fond) - Strukturirani reprogrami postojećih kredita (potencijalno uključujući moratorij)	Dodatne informacije, kao i kriteriji koje pojedine poslovne banke zahtijevaju dostupni su na službenim web-stranicama banaka.	Zahtjevi se mogu podnositi putem centralizirane prijave za sve kreditne institucije putem portala MJERE (Fina)

Osim posebnih mjera i vezanih modela financiranja, poduzetnici, kao i do sada, imaju mogućnost izravno pristupiti zajmodavcima radi prikupljanja sredstava prema standardnim procedurama i modelima financiranja.

		Tko su korisnici?	Što je ponuđeno korisnicima?	Ključna razmatranja postupka	Kako se prijaviti?
Neizravna potpora	Poslovno kreditiranje putem ovlaštenih financijskih institucija	Poduzetnici svih veličina u Republici Hrvatskoj, koji zahtijevaju povećanje financiranja, odnosno likvidnost, a pritom ne udovoljavaju kriterijima izravne potpore kreditnih institucija.	Uobičajen način kreditiranja uz mogućnost državnih garancija bankama (npr. model financiranja koji uključuje pružanje poticaja za pozajmljivanje sredstava malim i srednjim poduzetnicima) i blaži kapitalni zahtjevi kako bi se oslobodio kapital kreditnih institucija za kreditiranje zajmoprimaca. Država ne pozajmljuje sredstva direktno poduzetnicima i ostvaruje odnose isključivo s kreditnim institucijama.	Kreditne institucije se fokusiraju na postojeće klijente, zbog čega je preporučljivo inicijalno postupiti onima s kojima je već razvijen odnos. Prijave će prolaziti kroz uobičajene procese kod kreditiranja te se očekuje se da će odluke biti „ekonomski racionalne”. Više informacija na službenim stranicama banaka	Potrebno je pristupiti bankama s kvalitetno strukturiranim zahtjevom za pozajmljivanje sredstava (financiranje).

COVID-19 – Ključna razmatranja i zapažanja na tržištu

U praksi će se većina dodatnih financijskih sredstava prikupljati putem zajmova. Ishod i brzina bilo kojeg zahtjeva biti će uvjetovani snagom prethodno uspostavljenih odnosa, prirodom zahtjeva za financiranje i kvalitetom podnesenog zahtjeva.

Kako se ponašaju zajmodavci?

Tržište će, prema očekivanjima, ostati likvidno usprkos promjenama. Ističemo sljedeće ključne (trenutne) tržišne implikacije:

- Većina zajmodavaca daje prednost zahtjevima za likvidnosti postojećih klijenata nad novim transakcijama
- Banke i fondovi nastoje podržati postojeće klijente gdje je to moguće, pritom:
 - Za očekivati je da kriteriji za odobrenje zahtjeva za novim financiranjem (koji će se razmatrati od slučaja do slučaja) neće biti ublaženi
 - Dodatni instrumenti osiguranja, uključujući ishođenje garancije iz garantnog fonda (Vlade RH), čine pozitivan ishod vjerojatnijim a utjecat će i na rokove izvršenja.
- Pojedine banke i fondovi nastavljaju istraživati nove tržišne prilike, međutim za očekivati je da će kriteriji, privremeno i sukladno novim uvjetima, biti postavljeni na novoj razini

Kako Vam možemo pomoći:

Naš odjel Financijskog savjetovanja pruža klijentima sveobuhvatno savjetovanje u području financiranja, uključujući:

- Analizu različitih strategija financiranja i trenutno dostupnih izvora financiranja na tržištu (u ovisnosti o potrebama i mogućnostima klijenta)
- Identifikaciju potencijalnih optimalnih (novih) izvora financiranja
- Asistenciju pri izradi i predstavljanju (projekcija) poslovanja, uzimajući u obzir relevantne pretpostavke i ističući investicijsku priliku
- Asistenciju u strukturiranju zahtjeva za financiranjem
- Podršku u pregovorima s trenutnim i novim vjerovnicima
- Podršku prilikom strukturiranja transakcije (re)financiranja

Goran Horvat
Senior Partner

T: +385 1 53 90 146
M: +385 91 4666 446
E: ghorvat@kpmg.com

Daniel Radić
Partner

T: +385 1 53 90 161
M: +385 91 4666 461
E: dradic@kpmg.com

Ognjen Milas
Director

T: +385 1 53 90 103
M: +385 98 504 908
E: omilas@kpmg.com

Kako povećati izgleda za dobivanje potpore zajmodavaca?

1. Kvalitetno analizirajte svoje (trenutno i buduće) poslovanje i procijenite potrebe za likvidnosti kako biste definirali zahtjev za dodatnim financiranjem:

- Preporuča se razviti nekoliko različitih scenarija kako biste procijenili utjecaje različitih varijabli, između ostalih, vremena i rizika
- Potrebno je realno sagledati potencijalne učinke situacije, radi informiranog donošenja odluka, aktivnosti i zahtjeva

2. Analizi te zajmodavcima s definiranim zahtjevima pristupite bez odgode

- Očekuje se značajan broj zahtjeva za financiranje na tržištu, što će svakako utjecati na brzinu i samo donošenje odluka zajmodavaca

3. Dobro sastavljen zahtjev za financiranjem od ključne je važnosti za osiguranje financijske potpore već prilikom prvog susreta sa zajmodavcem

Podloga zahtjeva:	Prikazati financijsku snagu i poslovanje prije COVID-19 krize.
Kontekstualizirajte svoj zahtjev	Objasnite i kvantificirajte prirodu poremećaja i opišite svoj proaktivni poslovni odgovor te procjenu potrebe za novom likvidnosti.
Predstavite poduzete mjere:	Prikažite predanost u provođenju sveobuhvatnih aktivnosti samopomoći i kriznog menadžmenta. Osim kredibiliteta i brzine, važno je minimizirati potražnju za financiranjem.
Predstavite financijske projekcije:	Predstavite projekcije poslovanja uzimajući u obzir novonastalu situaciju te projicirajući srednjoročnu prognozu povratka poslovanja natrag na "normalno" stanje. Argumentirane pretpostavke i realistični scenariji osjetljivosti važni su za informacijsku potporu zahtjeva/rizičnog profila.
Dobro strukturiran zahtjev:	Jasan zahtjev koji obuhvaća analizu potreba, realistične financijske projekcije i poduzete korake samopomoći te dostupne instrumente osiguranja.

4. Razmotrite alternativne opcije:

- Uzimajući u obzir raspoložive vremenske rokove i mogućnosti realizacije financiranja, potrebno je razmotriti i ostale alternative (izvora sredstava) te razviti rezervne planove, u slučaju nedostupnosti željenog modela financiranja.